

به بهانه سخنان اخیر همسر رئیس جمهور

نقش زنان رؤسای جمهور در دولت‌ها چگونه بوده است؟

گروه سیاست: جمیله علم الهدی، دختر سیداحمد علم الهدی، امام جمعه مشهد و همسر سیدابراهیم رئیسی، رئیس جمهور، گویا می خواهد فرای این نسبت ها خود را به عنوان یک کنشگر سیاسی مطرح کند. دو سخنرانی در عرض...

صفحة ٢

چهارشنبه ۶ بهمن ۱۴۰۰ • ۲۳ جمادی الثانی ۱۴۴۳ • ۲۶ ژانویه ۲۰۲۲

سخنگوی دولت در پاسخ به «شرق» درباره میزان فروش نفت:

قابل انتشار نیست

معاون امور زنان و خانواده دولت روحانی:

دردادگاه از اتهامی که از صداوسیما پخش شده تبرئه شده ام

گروه سیاست: شهیندخت مولاردی، معاون امور زنان و خانواده دولت پیشین، درخصوص اتهاماتی که کارشناس برنامه جهان آرا درخصوص حمایت از زنان روسپی به او و دولت روحانی نسبت داد، گفت: اتهاماتی...

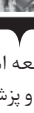
صفحة ٢

سال نوزدهم • شماره ۴۲۰۵ • ۱۲ صفحه • ۷۰۰۰ تومان

سرمقاله

مسئلہ وراہ حل

حمزه نوذری . جامعه‌شناس و استاد دانشگاه

جامعه ایران از نظر اقتصادی در وضعیت دشوار ناگواری قرار گرفته است. گسترش فقر و کاهش قدرت خرید گروه‌ها، اقشار و اصناف مختلف از مهم‌ترین مسائل امروز جامعه است. کاهش قدرت خرید به استادان دانشگاه و پزشکان عمومی هم رسیده است. دولت تلاشی می‌کند تا با سیاست‌های مختلفی بر این وضعیت غلبه کند. از طرفی با تدوین سیاست‌های تشویقی برای تولیدکنندگان و کاهش کساحت تولید سعی دارد تا تعظیفی کارخانه‌ها و صنایع کوچک‌تری را از طرف دیگر با توزیع منابعی که در اختیار دارد به شکل پاره‌مانند طرح پاره‌بزن از شدت فقر بکاهد. اما مسئله این است که دولت‌ها فکر می‌کنند با سازوکارهای اداری و دولتی می‌توانند وضعیت اقتصادی را سامان دهند. تفکر این است که مسائل اقتصادی به مدیران دولتی و دولت‌های قبل برمی‌گردد، به این دلیل که آنها انگیزه و تلاش لازم را برای بهبود امور نداشته‌اند و با مدیریت افراد جدید مسائل و چالش‌ها را می‌توان حل کرد؛ مسئله بورس، بیکاری و فقر را می‌توان در چند ماه و نهایتاً دو یا سه سال حل کرد. تصور این‌گونه است که می‌توان با دستورات اداری و مدیرانی که شبانه‌روزی تلاش می‌کنند، مسائل اقتصادی را سامان داد. تصور این است که مدیرانی که به فکر مردم هستند و در دولت‌ها می‌فهمند، می‌توانند مسائل آنها را هم حل کنند. برای مثال گفته می‌شود دولت برای کاهش فقر، بیکاری و... برنامه دارد، اما دولت برای سامان‌دهی اقتصاد به جامعه مدنی نیاز دارد. در غیر این صورت نمی‌تواند با سازوکارهای اداری و بوروکراتیک مسائل اقتصادی را حل کند. اما جامعه مدنی یعنی همان سازمان‌های غیردولتی و غیربازاری با چه سازوکارهایی می‌توانند به دولت در کاهش مسائل کمک کنند؟

الف- حکمرانی جامعه مدنی: حکمرانی جامعه مدنی از اراده سزجشنه می‌گیرد که می‌توان کارکردها و خدمات دولت را به سازمان‌های غیردولتی و غیربازاری واگذار کرد. با این کار، جامعه کمتر درگیر دوگانه نابرابری است. تکراری یا بازگرای می‌شود. به‌عبارتی نابرابری‌ها و ناکارآمدی‌های شکل‌گرفته از بوروکراسی‌زدن کردن جامعه و بازگرای با واگذاری امور به سازمان‌های جامعه مدنی کاهش می‌یابد. امروز بسیاری وظایف و فعالیت‌های دولتی به ویژه در حوزه‌های اقتصادی و رفاهی و انجام آن در سطح وسیع توسط نهادهای مستقل از دولت و بازار به معنای حکمرانی خوب تلقی می‌شود. حکمرانی جامعه مدنی و مشارکت سازمان‌های غیردولتی و غیربازاری در ارائه خدمات رفاهی و اقتصادی به جامعه دو دلیل دارد: نخست، دولت در توزیع کالاها و خدمات بدون کمک و میانجیگری انجمن‌های بخش غیردولتی به مشکل برمی‌خورد. دوم، مشروعیت دولت‌ها به مستلزم مشارکت بیشتر جامعه مدنی در تصمیم‌گیری‌ها و انجام فعالیت‌هاست. لازمه چنین امری واگذاری بخش زیادی از قدرت و اختیارات بوروکراسی دولت به سازمان‌های غیردولتی و غیربازاری است. در غیراین صورت، جامعه درگیر ناکارآمدی بوروکراتیک محسوس می‌شود و بوروکرات‌های عالی‌رتبه بر تمام شئون زندگی انسان‌ها نفوذ پیدا می‌کنند. مثلاً در بسیاری از کشورها دولت‌ها برای کاهش فقر از سازمان‌های غیردولتی و غیربازاری (جامعه مدنی) کمک گرفته‌اند.

ادامه در صفحه ۲

یادداشت

ظہور زودہنگام دیکتاتوری دیجیتل

▲ مجید سجادی پناه
▲ استاد دانشگاه

که یک زننده - ۵ساله بتواند خود را با الزامات این شغل جدید، تطبیق دهد و بازآفرینی کند؟ مردم در آینده نه برای یک بار، بلکه باید برای بارها و بارها توانایی ذهنی خود را با مشاغل جدیدی که برپایه دانش‌آوردان مشاغل قدیم پدیدار می‌شوند، تطبیق داده و به‌روزرسانی کنند. زیرا برای انقلاب فناوری هیچ وقفه‌ای قابل تصور نیست، و نباید انتظار داشت که هوش مصنوعی فقط یک بار در جهان گفته بفتد و برای همیشه تمام شود. اگرچه در گذشته انسان باید علیه اشتغال می‌جنگید، ولی در قرن بیست‌ویکم مبارزه و جنگ واقعی علیه «برطیان» خواهد بود که به دلیل پیشرفت‌های تکنولوژی شغل خود را از دست داده و به بی‌صرفان جامعه تبدیل شده‌اند و روزبه‌روز فاصله آنها با نخبگان جامعه که در لحظه قوی و قوی‌تر می‌شوند، بیشتر و بیشتر خواهد شد. امروز هوش مصنوعی نه‌تنها می‌تواند بین طبقات مختلف یک جامعه که در بالا به آن اشاره شد شکاف عمیقی ایجاد کند، بلکه قادر است بین کشورهای مختلف هم، به چنین شکاف عمیقی دامن بزند. یعنی اگر در قرن نوزدهم بریتانیای کبیر با «تولید صنعتی» توانست تعداد زیادی از کشورهای مستعمره خود را در قرن بیست‌ویکم اگر آکاسمان جمع نباشد، تعداد معدودی از کشورهای همین کار را با انقلاب هوش مصنوعی با سرعت بسیار در سراسر جهان انجام خواهند داد. ما همین حالا در مسابقه تسلیحاتی هوش مصنوعی قرار گرفته‌ایم، چین و ایالات متحده، پیشگامان این مسابقه هستند.

سه مشکل اساسی قرن بیستم و یکم که با نبود یا نبود بشریت ارتباط برقرار کرده و در حال حاضر فراروی ما قرار گرفته است، عبارت‌اند از: ۱- جنگ هسته‌ای ۲- فروپاشی محیط زیست و ۳- توقف تکنولوژی. تهدیدهای اول و دوم را می‌توان به تهدیدهای نامشهودی هشدند، ولی نمی‌دانم چرا ما را با تهدید نوع سوم کمتر آشنا کرده‌اند؟ تکنولوژی می‌تواند در جامعه و حیات بشری از راه‌های گوناگون وقفه ایجاد کند، یعنی این پدیده ده‌ها سال به‌شماره از طریق نابودکردن سطح و بی‌مصرفی کردن تعداد زیادی از مردم در سطح جهان به‌طور «استعمار داده‌ها» و «دیکتاتوری دیجیتال» دامن بزند. فناوری اطلاعات به‌زودی میلیون‌ها شغل را از بین خواهد برد. هرچند که این پدیده ممکن است خلق مشاغل جدیدی نیز در دنیا ایجاد کند، اما روشن نیست که آیا همه مردم می‌توانند به همان سرعت پیشرفت تکنولوژی، مهارت‌های خود را برای مشاغل جدید، باآموز کنند، و خود را با شرایط احراز این شغل تطبیق دهند؟ شما تصور کنید راننده کامیون ۵۰ساله هستید که شغل خود را به دلیل «توسیع‌های خودرو» در سه‌سال آتی از دست خواهید داد. هرچند شغل جدیدی در کنار آن یافت می‌شود، اما به احتمال زیاد، یعنی مهندسی طراحی نرم‌افزار به‌وجود می‌آید، ولی چقدر احتمال دارد.

ادامه در صفحه ۴

یادداشت

احیای برجام و دیوان بین‌المللی دادگستری

معین شرقی
حقوق دان

علیه تهران در حوزه‌هایی نظیر تجارت آزاد صادرات نفت ایران و نقل و انتقال پول‌های ایران از بانک‌های خارجی و همچنین اعطای این تضمین از سوی دولت باین است که دولت‌های آتی آمریکا مانند دولت تاجپ، به صورت یک جانبه و مجدد در برابر خارج نخواهند شد. باقی در خواست‌های ایران نیز تا حد زیادی تحت‌الشعاع همین موارد هستند و به نوعی به موضع چانه‌زنی ایران اشاره می‌کنند. ایران در چارچوب مذاکرات ضرب‌المثل جاری با غرب، به شش تضمین‌های زیرالمثل است که می‌گوید: «مارگزیده از ریحان سیاه و سفید می‌ترسد». درست به همین دلیل است که تهران قویا بر اعطای تضمین عینی از سوی دولت آمریکا به خود مبنی بر وفاداری دولت‌های آتی آمریکا به توافق برجام تأکید دارد. در این راستا، «اربرت مالی» نماینده ویژه دولت آمریکا در مسئله ایران بارها تأکید کرده که واشنگتن آمادگی دارد تا تحریم‌های اهری‌زی خود علیه ایران را به یکه‌پایه لغو کند. در مقابل، دولت آمریکا از ایران می‌خواهد تا تهران نیز رویه‌های هسته‌ای جبرانی خود را معکوس کند و بار دیگر زیر محدودیت‌های برجامی قرار گیرد. با همه اینها باید توجه داشت که دولت باین قادر نخواهد بود تا تحریم‌های گسترده آمریکا علیه ایران را لغو کند یا تضمین کند که دولت‌های آتی آمریکا نیز به توافق برجام همچنان وفادار خواهند بود. از سوی دیگر، دولت آمریکا قادر نخواهد بود که برجام را به یک «معاهده» تبدیل و موافقت سناي آمریکا را نیز راجع به آن اخذ کند. ولی توافق راحل میبایر جهت ایجاد چنین توافق طرف ایرانی و طرف

مذاکرات ایران و غرب درخصوص احیای برجام
 بدفعه‌های متعددی از سوی ایران ادامه دارد و
 هیئت ایرانی نیز نتیجه قطعی حاصل نشده است. هیئت
 ایرانی مذاکره‌کننده درخصوص برجام بر پنج شرط
 اساسی ایران در چارچوب مذاکرات برجامی و شرط
 یکمید کرده بود. اولین و مهم‌ترین خواسته و شرط
 ایران، لغو «تحریم‌های ثانویه» آمریکا که در قالب
 توافق برجام به آنها اشاره شده، بوده است (این دسته
 تحریم‌ها همان تحریم‌هایی هستند که در حوزه
 هسته‌ای علیه ایران وضع شده‌اند). دو شرط دیگر
 به ایران، به راستی آزمایی لغو تحریم‌های ایران و
 عکس‌العمل تضمین‌های لازم از سوی واشنگتن به ایران
 اشاره دارند. ایران همچنین خواست دریافت خسارت
 آمریکا به دلیل خروج یک جانبه دولت ترامپ از
 توافق برجام و تحمیل تحریم‌های گسترده علیه خود
 هم شده است. در نهایت، ایران از تمامی طرف‌های
 برجامی خواسته است تا کاملاً و به صورت دقیق به
 مفاد توافق برجام وفادار باشند. در این راستا، دولت
 ایران به کشورهای عضو برجام در جریان مذاکرات
 هسته‌ای وین داده که یکی مرتبط با لغو تحریم‌ها
 و دیگری هم اشاره به مهم اقدامات
 لازم که ایران در پاسخ به لغو تحریم‌ها انجام
 خواهد داد. این‌طور به نظر می‌رسد که خواسته
 اصلی و مرکزی دولت ایران، لغو تحریم‌های راهبردی

ادامه در صفحه ۵

همکار گرامی جناب آقای ابوالفضل سلطانی

مصیبت درگذشت ناگهانی خواهرزاده گرامیتان را
مصیمانه تسلیت می‌گوییم. از خداوند سبحان
برای آن مرحوم علو درجات و برای شما
و سایر بازماندگان صبر آرزو نمودیم.

مہدی رحمانیان، احمد غلامی، سینا رحیم پور
فاطمہ فتحی، فاطمہ کشمیری، امیر حقیقت
آرش لاجورد، علی شہابی، احسان قلمچی
سارا شعاعی، ایمان کمالی، بابک حیدری
فاطمہ میرزائی، زینب ہمتی، عباس کوثری، سہند ناکی
مرتضی مسافر، حسین پویان نژاد، حسن کیوانلو

همکار گرامی

جناب آقای ابوالفضل سلطانی

مصیبت وارده را مصیبتی می‌گوییم.
داوند سبحان برای آن مرحوم علو درجات و برای شما
و سایر بازماندگان صبر آرزو نمودیم.

سازمان آگهی های روزنامه شرق

۸۶۰۳۶۱۱۹

برای سفارش
با شماره‌های زیر تماس بگیرید

355.71483 ب.م.

واتس اپ ۰۹۳۵۵۰۷۱۴۸۳
۰۲۱-۸۸۹۰۳۵۴۸